

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Gadó Gábor Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Gadó Gábor ügyvéd) által képviselt OTP Lakástakarékpénztár Zrt. (1051 Budapest, Nádor u. 21.) felperesnek – az S.B.G.K. Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bajkai István és dr. Tószegi Renáta ügyvéd) által képviselt Magyar Állam alperes ellen általános szerződési feltételek érvényességének megállapítása iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2015. február 13. napján meghozott 4.G.40.114/2015/6. számú ítélete ellen a felperes részéről 7., valamint az alperes részéről 8. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és a keresetet teljesen elutasítja, fellebbezett indokait a jelen ítélet indokolásában foglaltak szerint részben megváltoztatja.

A felperes által az alperesnek térítendő elsőfokú perköltség összegét 381.000 (háromszáznyolcvanegyezer) forintra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 635.000 (hatszázharmincötezer) forint másodfokú perköltséget, és térítsen meg az államnak külön felhívásra 2.495.000 (kétmillió-négyszázkilencvenötezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

A fennmaradó 5.000 (ötezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Törvény) 6. § (1) bekezdése alapján előterjesztett keresetében annak megállapítását kérte, hogy a keresetlevél mellékletét képező kivonatban szereplő szerződési feltételek tisztességesek, ezért érvényesek.

A felperes kérte továbbá, hogy a bíróság kezdeményezzen az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) előtt előzetes döntéshozatali eljárást annak tisztázása érdekében, hogy a Törvény rendelkezései mennyiben felelnek meg a 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 4. cikk (1) bekezdésének, 5. cikkének és 7. cikk (2) bekezdésének.

A felperes álláspontja szerint az Irányelv 4. cikk (1) bekezdésére tekintettel tisztázandó, hogy az egyes szerződéses kikötések tisztességességének vizsgálata során értékelni kell-e a

szerződés megkötésekor fennálló összes körülményt, illetve az általános szerződési feltétel kialakítója számára ebben a körben biztosítani kell-e a lehetőséget bizonyítékai előterjesztését. Tisztázandó továbbá, hogy az Irányelv 5. cikk szerinti világos és érthető megfogalmazás követelménye – az 1. cikk (2) bekezdésében írtakra is figyelemmel – azt jelenti-e, hogy az írásbeli általános szerződési feltételeknek az átláthatóság érdekében a pénzügyi intézmény üzleti titkait is tartalmaznia kell. Az Irányelv 7. cikk (2) bekezdésének értelmezésével fel kell tárnai, hogy megfelel-e az Irányelvnek, ha a szerződési feltétel tisztességtelenségéről döntő peres eljárásban a Magyar Állam jelenik meg alperesi pozícióban, miközben a fogyasztók sem félként, sem beavatkozóként nem vehetnek részt az eljárásban. A felperes a Törvény 4. § (1) bekezdésében írt elvek részletes elemzése alapján kijelentette, hogy az általa alkalmazott üzletszabályzatokban a forint alapú kölcsönszerződések egyoldalú módosítására vonatkozó általános szerződési feltételek a Törvényben írt követelményeknek hiánytalanul megfelelnek.

Az alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását. Kérte, hogy a bíróság utasítsa el a felperesnek a Bíróság eljárásának kezdeményezése iránti kérelmét. A felperes által indítványozott előzetes döntéshozatali eljárás az Irányelv értelmezése érdekében nem szükséges, mivel az olyan kérdéseket érintene, amelyek tekintetében a Bíróságnak már kialakult gyakorlata van. A törvény közösségi joggal való összhangja előzetes döntéshozatali eljárásnak nem is lehet tárgya, mivel az csak kötelezettségszegési eljárásban vizsgálható. Előzetes döntéshozatali eljárásnak egyébként is csak olyan kérdés vonatkozásában van helye, amelynek eldöntése az ítélet meghozatalához szükséges, ilyen kérdést pedig a felperesi indítvány nem tartalmaz.

Előadta, hogy a kereset tárgyát képező szerződéses kikötések egyik időállapotukra tekintettel sem felelnek meg maradéktalanul a Törvény 4. § (1) bekezdése szerinti elveknek. Amennyiben a bíróság azt állapítja meg, hogy a felperes által peresített szerződéses kikötés akárcsak egy törvényi elv sérelmét okozza, úgy az adott szerződéses kikötés további vizsgálata szükségtelen és ebben a körben a keresetet el kell utasítani.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a felperes által 2009. augusztus 1. napja és 2010. január 31. napja között alkalmazott, a lakáskölcsönökről szóló Üzletszabályzat 20. pontja, az áthidaló kölcsönökről szóló Üzletszabályzat XI.41. pontja, és az Általános Üzletszabályzat 70. pontjának azonos tartalmú szövegrészei tisztességesek és érvényesek. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és kötelezte a felperest az alperes 254.000 forint összegű perköltségének viselésére.

Az elsőfokú bíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a felperes által a keresetlevélben megjelölt szerződési feltételek a Törvény 8. § (3) bekezdésére és a 4. § (1) bekezdésére tekintettel a Törvény hatálya alá tartoznak-e. Amennyiben a felperes által hivatkozott szerződési feltétel nem egyoldalú kamat-, költség- vagy díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötésnek minősül, úgy az adott szerződési feltétel vonatkozásában előterjesztett kereseti kérelmet el kell utasítani, mivel azzal kapcsolatban kereseti kérelem nem is lett volna előterjeszhető, illetve annak tisztességessége és a Törvény 4. § (1) bekezdésében foglalt elveknek való megfelelése nem is vizsgálható. Nem tartoznak a Törvény hatálya alá az egyoldalú szerződésmódosításhoz kapcsolódóan az általános szerződési feltételekben rögzített, a szerződésmódosítás közzétételével, kihirdetésével kapcsolatos eljárásrendre vonatkozó, valamint az ügyfeleket megillető felmondási jogot biztosító rendelkezések. Az általános szerződési feltételek említett rendelkezéseinek a módosítási jogot biztosító és az ok-

listát tartalmazó rendelkezésekkel egységesen történő értékelése azért sem fogadható el, mert a közzétételi eljárásra vonatkozó vagy a felmondási jogot biztosító szabályok nemcsak a per tárgyát képező egyoldalú szerződésmódosításhoz kapcsolódhatnak, hanem egyéb módosítások vagy automatizmusként bekövetkező módosulások közzétételére és azokhoz kapcsolódó felmondási jogra is. A Törvény hatálya alá nem tartozó szerződési szabályok tisztességtelennek és ekként érvénytelennek minősítése azt eredményezné, hogy e rendelkezések úgy hullanának ki a szerződésből, hogy ezáltal a szerződés egyéb rendelkezései is sérülnének. Az elsőfokú bíróság mindazonáltal megállapította, hogy a perbeli esetben a felperes kizárólag a Törvény hatálya alá tartozó szerződéses rendelkezéseket tett a per tárgyává, ezért azok mindegyikét érdemben vizsgálta. Ehhez képest az ítélet részletes indokolásában megállapította, hogy az A01-08. számú üzletszabályzat IX.25. (2) bekezdése, az A09. számú üzletszabályzat IX.25. (6) bekezdése, az A09. számú üzletszabályzat XIII.29. pontjának utolsó három bekezdése, a A10-A12. számú üzletszabályzat XIII.29. (3) és (4) bekezdése, a B01. számú üzletszabályzat 20. pont (3) bekezdése, a C03. számú üzletszabályzat XI.41. (3) bekezdése, a D05. számú üzletszabályzat 70. pont (3) bekezdése és a D06-07. számú üzletszabályzat 71. pontja nem tartozik a Törvény hatálya alá, és azok érdemi vizsgálatát mellőzte.

A Törvény 11. § (1) bekezdésére utalással kifejtette, hogy a perben a bíróság kizárólag a Törvény 4. § (1) bekezdésében írt szempontok szerint vizsgálhatta a keresetben megjelölt szerződési feltételek tisztességességét, egyéb jogszabályt, így a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvényt (a továbbiakban: Ptk.), a Hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvényt (a továbbiakban: Hpt.), vagy a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendeletet nem vehette figyelembe. A jogalkotó a Törvény 11. § (1) bekezdésével megkötötte az ügyben eljáró bíróság kezét, korlátozta a vizsgálati lehetőségeit és ezért elzárta a bíróságot attól, hogy a magyar jogrendszer egyéb olyan rendelkezéseit, amelyek az Irányelvvel konform módon lettek megalkotva, illetve azzal harmonizálva képezik a ma hatályos jogrendnek is a részét, alkalmazza a jelen eljárásban. Mindebből, illetve az Alkotmánybíróság 34/2014. (XI. 14.) AB határozatának 99. pontjára utalással a Törvény és a Ptk. viszonyának elemzése során megállapította, hogy a Törvény a Ptk.-hoz képest lex specialis-nak minősül, vagyis a perbeli szerződéses kikötések tekintetében a tisztességtelenség Ptk.-beli definícióját a Törvény 4. § (1) bekezdésében írt elvek szerint kell érteni.

Az elsőfokú bíróság a felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló indítványának nem adott helyt. Kifejtette, hogy az irányelvek csak vertikális közvetlen hatállyal rendelkeznek, vagyis azokra közvetlenül a tagállami bíróság előtt csak az állammal, vagy állami szervekkel szemben lehet hivatkozni akkor, ha a tagállam az átültetési kötelezettségének nem, vagy nem megfelelően tett eleget, és az irányelvben foglalt norma egyértelmű feltétel nélküli, és önállóan érvényesülő. A bíróság ugyanakkor a „Marleasing” ügyben kimunkálta az irányelv közvetett hatályának elvét, amely szerint a tagállami bíróság köteles saját nemzeti jogát az irányelv céljával összhangban értelmezni, amely értelmezési kötelezettségnek csak a „contra legem” értelmezés jelenti határát. Tehát amíg a közvetlen hatályú uniós jogot a tagállami bíróság egy vele összeütközésbe kerülő nemzeti jogszabály alkalmazásának mellőzése árán is köteles alkalmazni, addig a közvetett hatályú uniós jogot a nemzeti joggal szemben nem alkalmazhatja. A nemzeti jogszabálynak a közvetett hatályú irányelvvel összhangban történő értelmezése során sem lehet odáig eljutni, hogy az irányelv érvényesülése érdekében a bíróság nem alkalmazza az azzal ellentétes hazai jogot. Az elsőfokú bíróság ezt követően arról foglalt állást, hogy a Törvény 11. §-ának rendelkezései nem harmonizálnak teljesen az Irányelv szabályaival, mivel a jogalkotó nem zárta ki a

törvény hatálya alól azokat a szerződéses feltételeket, amelyeket a jogszabály kötelező rendelkezésének megfelelően határoztak meg, és a vizsgálati szempontok körében sem engedi érvényesülni a Ptk. 209. § (5), illetve (6) bekezdését. Kifejtette továbbá, hogy a felperesi indítvány elbírálása során elsőként arról kell állást foglalni, hogy a perbeli jogviszonyokra irányadó irányelv a jelen ügyben közvetett vagy közvetlen hatállyal rendelkezik-e. E kérdés megítélése azon múlik, hogy a Magyar Állam milyen minőségben vesz részt a perben. Ha ugyanis az eljárás a felperesnek mint magánjogi jogalannyal a Magyar Állammal szembeni igényérvényesítését biztosítja, akkor az irányelv közvetlen vertikális hatállyal bír, tehát annak rendelkezéseire a felperes a Magyar Állammal szemben közvetlenül hivatkozhat. Ha azonban a perben a Magyar Állam mint fogyasztóvédelmi szerv vesz részt, vagyis a fogyasztók helyett mint egy inverz közérdekű per alanya van jelen az eljárásban, akkor az irányelvnek csupán közvetett vertikális hatálya érvényesül. Erre a kérdésre a válasza az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a Törvény vonatkozásában született két AB határozatból sem állapítható meg egyértelműen. Mindazonáltal az a tény, hogy a Törvény 11. §-a ellentétben állónak látszik az uniós joggal, felveti az uniós jog értelmezésének igényét. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor valamennyi, a felperes által előzetes döntéshozatali eljárásra feltenni indítványozott kérdés tekintetében elutasító döntést hozott, abból kiindulva, hogy a bíróság ítélezési gyakorlata alapján előzetes döntéshozatali eljárásra csak akkor van lehetőség, ha a tagállami bíróság előtt zajló per eldöntése szempontjából szükséges a közösségi norma értelmezése. Az Irányelv 4. cikk (1) bekezdésével kapcsolatos kérdéssel összefüggésben megállapította, hogy a felperes a Törvény értelmezését szándékozta elérni, amelyhez azonban a bíróság segítséget nem nyújthat, mivel a nemzeti jogszabályok értelmezése a nemzeti bíróságok feladata. Az Irányelv 7. cikk (2) bekezdésével kapcsolatos uniós jogértelmezési kérdés a törvény eljárási jellegű rendelkezéseire vonatkozik, így az azokra kapható válasz a perben hozandó érdemi döntésre nincs kihatással. Amennyiben a felperesi elképzelésnek megfelelően az Irányelvbe ütközés okán a jelen eljárásban a Törvény egésze nem lenne alkalmazható, úgy a felperesnek a Magyar Állammal szemben előterjesztett keresetét az alperes perbeli legitimációjának hiányában kellene elutasítania, hiszen a Magyar Állam perbeli legitimációját kizárólag a Törvény teremti meg. A kereset elutasításától függetlenül a Törvény által megteremtett vélelem fennmaradna, vagyis a felperes a vélelem megdöntésére rendelkezésére álló egyetlen eszközt veszítené el. Az Irányelv 5. cikkéhez kapcsolódó kérdéssel összefüggésben kifejtette, hogy a felperes álláspontja téves, ugyanis egyrészt sem az Irányelv, sem hazai jogszabály nem írt elő olyan kötelezettséget, amely alapján a felperesnek üzleti titkait fel kellett volna fednie, másrészt sem a Hpt., sem más magyar jogszabály nem minősítette az árazási elveket üzleti titoknak. A Bíróság C-26/13. számú, „Kásler” ügyben hozott ítéletének 68. pontjában egyértelműsítette, hogy a világosság és érthetőség követelménye minden esetben alkalmazandó, amelyből következően nem járhat a fogyasztó sérelmével ha a felperes az egyoldalú szerződésmódosítás jogát szabályzó egyes szerződési feltételeit olyan dokumentumba foglalja, amelyet üzleti titokra hivatkozással nem tár a fogyasztó elé a szerződéskötéskor. Mivel a magyar szabályozás nem adott felmentést az Irányelv világosságra, érthetőségre és átláthatóságra vonatkozó követelménye alól, a bíróság nincs abban a helyzetben, hogy az Irányelv 5. cikkére vonatkozóan a felperes által indítványozott kérdéssel előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezzen. Az elsőfokú bíróság a felperesnek az Irányelv 1. cikk (2) bekezdésére irányuló hivatkozásával összefüggésben utalt arra, hogy az Irányelv hatálya alóli kivételi körbe meghatározott szerződéses rendelkezések tartoznak, azonban a felperes által alkalmazott általános szerződési feltételekben nincs olyan szerződéses kikötés, amely a jogalkotó által elvárt, a Törvény

szerinti elvek érvényesülését a szerződésben magában biztosítaná. A felperes nem tudott olyan, általa alkalmazott létező szerződési feltételt megjelölni, amely a kizárás hatálya alá esne, és amelynek tisztessége vagy tisztességtelensége ezért az Irányelvvel összhangban ne lenne vizsgálható. A felperes nem valamely szerződési rendelkezés, hanem a szerződési feltételek hiányosságából eredő tisztességtelenség körében hivatkozott arra, hogy a szerződési feltétel hiánya jogszabály kötelező rendelkezésén alapul. Egy nem létező szerződési feltétel Irányelv hatálya alóli kizártsága viszont fogalmilag lehetetlen.

Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a Törvény 4. § (1) bekezdés a)–g) pontját az Alaptörvény 28. §-ára tekintettel a jogalkotó szándékával összhangban kell értelmezni, azaz a Törvény alkalmazása során a Kúria 2/2014. PJE határozata (a továbbiakban: PJE határozat) folytán a 2/2012. (XII. 10.) PK véleményt (a továbbiakban: PK vélemény) és az ahhoz fűzött indokolást is figyelembe kell venni. Az elsőfokú bíróság a Törvény hatálya alá tartozónak minősített szerződési feltételek érdemi vizsgálata során megállapította, hogy azok közül három szerződéses kikötés felel meg a Törvény 4. §-ában felsorolt elveknek, míg a fennmaradó szerződési feltételek tekintetében a felperes keresetét elutasította.

Az alperes az ítélet ellen előterjesztett fellebbezésében kérte a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az ítélet megváltoztatását és a felperesi kereset teljes egészében való elutasítását. Továbbá kérte az ítélet indokolásából az ítélet 101–108. oldala közötti rész mellőzését, amely a Törvény és az Irányelv összhangjával, az előzetes döntéshozatali eljárás szükségességének kérdésével, az árazási elvek és a szerződési feltételek körében érvényesülő előírások elemzésével, és a Magyar Állam esetleges felelősségének felmerülésével kapcsolatos indokolási elemeket tartalmaz. Kérte az ítélet indokolásának megváltoztatását oly módon, hogy az elsőfokú bíróság által a Törvény hatálya alá nem tartozónak minősített szerződési feltételek is a Törvény hatálya alá tartoznak. Továbbá kérte az ítélet indokolását megváltoztatni oly módon, hogy a tételes meghatározás elvéről az ítélet 114-115. oldalán, illetve a felmondhatóság elvéről az ítélet 118-119. oldalán kifejtett indokok helyett a bíróság állapítsa meg, hogy a tételes meghatározás elvének sérelmét jelenti az ok-listában megjelenő bármilyen példalódzó felsorolás, illetve hogy a felmondhatóság elve csak úgy érvényesül, ha a felmondási jogot a szerződés kifejezetten biztosítja a fogyasztó számára.

Kifejtette, hogy megalapozatlanul adott helyt az elsőfokú bíróság három szerződési feltétel tekintetében a felperesi keresetnek, mivel ezek a kikötések sem felelnek meg a Törvény 4. § (1) bekezdésében foglalt valamennyi elvnek. Az elsőfokú bíróság az ítélet rendelkező részében valójában részleges érvényességet állapított meg, miután a tisztességesnek talált rendelkezések az adott üzletszabályzatok egy-egy pontjának első bekezdését vagy első mondatát jelentik, miközben ugyanezen szerződéses pontok többi részét az elsőfokú bíróság mindhárom esetben tisztességtelennek minősítette. A kikötések részleges érvényességének megállapítására nem lett volna lehetőség, hiszen a kereseti kérelemben hivatkozott kikötések egységesek, a maguk egészében bírálhatóak el, így azok egyes részeit nem lehet önállóan tisztességesnek minősíteni. Előadta, hogy az elsőfokú ítélet az előzetes döntéshozatali indítványokkal kapcsolatban olyan kérdéseket elemez, amelyek vonatkozásában vagy már alkotmánybírósági határozat született, vagy amelyek jelen eljárásnak nem is képezik tárgyát és tartalmukat tekintve is megalapozatlanok. Az alkotmánybírósági határozatokra, illetve a Fővárosi Ítéltábla eseti döntéseire utalással előadta, hogy a Törvény alkalmazása mellőzésének kérdése fel sem merülhet, hiszen a fogyasztónak nem minősülő felperesnek nincs és nem is lehet a jelen perben olyan igénye, amely az Irányelven alapul, vagy annak célját szolgálná. A Magyar Állam perbeli szerepét pedig az Alkotmánybíróság vonatkozó

határozatai egyértelműen tisztázták, így annak vizsgálata sem szükséges a továbbiakban. Az elsőfokú ítélet megalapozatlanul tesz olyan megállapításokat, amelyek a Törvény és az uniós jog diszharmonijára vonatkoznak, miközben az elsőfokú bíróság maga is leszögezte, hogy a per érdemi kimenetelét ez a kérdés tulajdonképpen nem befolyásolja, miután a perrel érintett időszakban nem voltak olyan normák és a felperes által alkalmazott olyan szerződéses rendelkezések, amelyekre az Irányelv 1. cikkének (2) bekezdése utal.

Az alperes rámutatott, hogy ellentmondásos az elsőfokú ítéletnek a per tárgyává tett szerződési feltételeknek a Törvény hatálya alá tartozásával kapcsolatban elfoglalt álláspontja, amikor egyrészt rögzíti, hogy a felperes kizárólag a Törvény hatálya alá tartozó szerződéses rendelkezéseket tett a per tárgyává, amelyeket a bíróság érdemben vizsgált, másrészt nyolc esetben az adott szerződéses kikötések egyes részeiről megállapítja, hogy azok nem tartoznak a Törvény hatálya alá, így azok tekintetében a keresetet érdemi vizsgálat nélkül utasítja el. Az elsőfokú bíróság téves jogi álláspontja folytán az egyoldalú szerződésmódosítást biztosító kikötésen nem az ezen jogra és annak gyakorlására vonatkozó rendelkezések összességét értette, hanem a kikötés fogalmát sokkal szűkebben értelmezte. Az elsőfokú bíróság által érdemben nem vizsgált kikötések közül az A01-08. számú üzletszabályzat IX.25. (2) pontja, az A09. számú üzletszabályzat IX.25. (6) pontjának utolsó bekezdése és a XIII.29. pont utolsó három bekezdése mindenképpen a Törvény hatálya alá tartozik, miután ezek közvetlenül lehetőséget adnak az egyoldalú kamat-, költség- és díjmódosításra. Emellett ugyancsak a Törvény hatálya alá tartoznak az egyoldalú szerződésmódosítás közlésével kapcsolatos eljárásrendre, valamint a felmondási jog gyakorlására vonatkozó szerződési szabályok is.

Az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a tételes meghatározás elvét azon megállapításával, hogy az ok-lista egy-egy elem vonatkozásában példálódzó felsorolást is tartalmazhat. Alperesi álláspont szerint ezzel szemben nem megengedhető, hogy az ok-lista akárcsak az alpontokban példálódzó felsorolást tartalmazzon. A felmondhatóság elve tekintetében pedig az elsőfokú ítélet megalapozatlanul állapítja meg, hogy a felmondási jognak nem kell kötelezően szerepelnie a szerződésben.

A felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet keresetet elutasító rendelkezésének megváltoztatását, és valamennyi, a kereset tárgyává tett szerződési feltétel tisztességességének és érvényességének megállapítását, továbbá az alperes per költségekben való marasztalását.

A felperes kérte, hogy az ítéltábla az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatát megelőzően a Pp. 155/A. § (2) bekezdése szerint a per tárgyalását függessze fel, és kezdeményezze az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását az Irányelv 4. cikk (1) bekezdésében, az 5. cikk (2) bekezdésében és a 7. cikk (2) bekezdésében foglaltak értelmezésével összefüggésben. A felperes az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti indítványának indokai körében fenntartotta az elsőfokú eljárás során kifejtetteket. Előadta, hogy a Törvény és a PJE határozat egyaránt sérti az Európai Unió Magyarországra is kötelező jogi előírásait, aktusait. A Törvény által bevezetett, a Pp.-től eltérő eljárási szabályok a fogyasztók eljárási jogainak sérelmét és egyben az uniós követelmények figyelmen kívül hagyását eredményezik. A felperes álláspontja szerint az előzetes döntéshozatali eljárás keretében a Törvény és a PJE határozat alkotmányossága körében is autentikus válasz születne. A felperes abból indult ki, hogy a bíróságnak a Törvény hatálya alá tartozó kölcsönszerződések egyoldalú szerződésmódosítással összefüggő általános szerződési feltételei tisztességességéről az érintett kölcsönszerződések létrejöttkor hatályos jogszabályokban rögzített elvárások alapján kell állást foglalnia. Az Alkotmánybíróság 34/2014. (XI. 14.) AB határozata sem zárja ki a Törvény a Ptk.-nak, a bírói gyakorlatnak és az Irányelvnek megfelelő módon történő

értelmezését. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ugyanakkor a Törvény 11. § (1) bekezdése alapján kizárt annak a lehetősége, hogy a bíróság a Törvény hatálya alá tartozó általános szerződési feltételek elfogadásának időpontjában hatályos törvényi, illetve jogszabályi rendelkezéseket, így a Ptk. 209. § (5), illetve (6) bekezdését figyelembe vegye. Az elsőfokú bíróság által kifejtettek közül az is következik, hogy amennyiben a Törvény 11. §-a nem zárta volna ki a Ptk. 209. § (5), illetve (6) bekezdésének alkalmazását, úgy a per tárgyát képező fogyasztói kölcsönszerződések megkötésekor hatályos jogszabályoknak, így mindenekelőtt a Hpt. egyes előírásainak való megfelelés az egyoldalú szerződésmódosítást biztosító általános szerződési feltételek tisztességtelenségének megállapítását kizárta volna. Az elsőfokú bíróság akkor járt volna el törvényesen, ha a Törvény 11. § (1) bekezdését az Alaptörvény 28. cikkére figyelemmel úgy értelmezte volna, hogy az csak a közvetlenül irányadó jogforrást határozza meg a per tárgyát képező szerződési feltételek tisztességességének vizsgálata során, azonban nem zárja ki a szerződések megkötésekor hatályos jogszabályok közvetett módon való figyelembevételét. Ezt az értelmezést támasztja alá az a körülmény is, hogy maga a Törvény és annak indokolása is olyan bírói jogforrásokra (a PK vélemény és a PJE határozat) hivatkozik, amelyek a Ptk.-t értelmezték. Helytálló az elsőfokú bíróság indokolása, amelyben jelentőséget tulajdonított annak a körülménynek, hogy a perben vizsgált jogviszonyokra irányadó irányelv horizontális közvetett, avagy vertikális közvetlen hatállyal rendelkezik-e. Az elsőfokú ítéletből kitűnik, hogy az elsőfokú bíróság álláspontja szerint mégis visszaható hatályú jogalkotást valósít meg a törvény, amelyből a nyilvánvaló alkotmányossági problémán túl az is következik, hogy az állam a perben nem a fogyasztók helyett, hanem mint közhatalmi szereplő jelenik meg alperesi pozícióban. Ezen túlmenően a Törvény amiatt is Irányelv-ellenes, mivel a jóhiszeműség és tisztesség követelménye teljesülésének, illetőleg megsértésének szempontjából releváns feltételek taxatív felsorolását tartalmazza, és így kizárja, hogy a perben a fogyasztó érdekében hivatkozni lehessen a Törvényben valamely nem nevesített tisztességtelenségi okra, amely következtében az Irányelv által teljesíteni kívánt fogyasztóvédelmi cél megvalósulása kerül veszélybe, különös tekintettel arra, hogy a perben a fogyasztók a beavatkozás tilalma folytán sem közvetlenül, sem közvetve nem vehetnek részt. Ez a jogalkotói megoldás sérti az Irányelv 7. cikkében foglaltakat és sérti a fegyveregyenlőség elvét. Mindezek alapján a Magyar Állam perbeli pozíciója nem értelmezhető akként, hogy a fogyasztók védelmében van jelen az eljárásban, miután a fegyveregyenlőség elvét sértve éppen a Magyar Állam vonja meg a fogyasztóktól a lehetőséget ezen eljárásokban jogaik érvényesítésére és perbeli érdekeik képviseletére.

A felperes hangsúlyozta, hogy az elsőfokú ítélet indokolásából is megállapítható módon az árazási elvek a felperesi előadással egyezően tartalmazhatnak üzleti titkot, amely árazási elvek üzleti titokká minősítése kizárólag a titokgazda diszkrecionális döntésén alapul. A Hpt. 210. §-a 2010. január 1. napját követően kiemelt jelentőséget tulajdonított a hitelező által alkalmazott és a felügyelet által ellenőrzött árazási elveknek, ezért az általános szerződési feltételek tisztességességének vizsgálata során az árazási elvek szakmai és jogi jelentőségét nem lehet figyelmen kívül hagyni. Ehhez képest a PJE határozat 2. pontja a Hpt. 210. §-át nem vette figyelembe és a Hpt. rendelkezéseivel összeegyeztethetetlen értelmezési követelmény betartását írta elő, amelyet a Törvény is átvett. A felperes által alkalmazott oklista akkor lenne objektívnak, ténylegesnek és arányosnak tekinthető, ha a fogyasztónak szerződéskötéskor rendelkezésére állnának a pénzügyi intézmény által alkalmazott nem nyilvános árazási elvek, továbbá ismerné azokat a jövőbeli eseményeket, amelyek alapján a pénzügyi intézmény utóbb az egyoldalú szerződésmódosítás szükségességéről dönt. A

fogyasztó azonban ezekkel az információkkal nem rendelkezik, hiszen nem ismerheti a pénzügyi intézmény üzleti titoknak minősülő árazásai elveinek tartalmát és nem látja előre a pénzügyi intézmény jövőbeli működését befolyásoló körülményeket sem. Azt a jogilag jelentős körülményt, hogy az árazási elvek nem nyilvánosak, a Kúria is megerősítette a PK vélemény 6. pontjához fűzött magyarázatában. A Hpt. 210. § (5) bekezdése szerint az árazási elvek megfelelőségét, valamint az árazási elvek alkalmazásának gyakorlatát az MNB ellenőrzi. Ebből az következik, hogy a Hpt. az MNB kötelezettségévé tette az árazási elvek ellenőrzésén keresztül a pénzügyi intézmény egyoldalú szerződésmódosítási jog gyakorlása tisztességességének a biztosítását. A Hpt. tehát lehetővé tette, hogy a pénzügyi intézmény szerződéskötéskor ne kényszerüljön üzleti titkainak a fogyasztó részére történő átadására, ugyanakkor az egyoldalú szerződésmódosítás feltételeinek tisztességessége mégis biztosítható legyen.

A felperes előadta, hogy a Kúria a PJE határozatában tévesen hivatkozott a Bíróság „Kásler” ügyben hozott ítéletére, ugyanis a Bíróság által az árfolyamréssel összefüggésben tett megállapítások nem alkalmazhatóak analóg módon az egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó kikötések tisztességességének megítélésére. A Kúria PJE határozatának 2. pontja „contra legem” visszamenő hatállyal megvonta a pénzügyi intézmények arra vonatkozó jogát, hogy a Hpt. 210. § (3)-(5) bekezdésében foglalt árazási elvekre alapított, szabályozott és felügyelt döntési rendjük jogszerűnek és tisztességesnek minősüljön. A Kúria álláspontjából az következik, hogy a pénzügyi intézmény vagy lemond az egyoldalú szerződésmódosítás alkalmazásáról, vagy a Törvény alapján nem nyilvános árazási elveit a fogyasztó rendelkezésére bocsátja. A felperesi álláspont szerint ezzel szemben a Ptk. 209. § (6) bekezdésére is figyelemmel nem minősülhet tisztességtelennek, ha az átláthatóság követelménye olyan okból kerül korlátozásra, amely ok közvetlenül jogszabály rendelkezésén, vagyis az árazási elvek nem nyilvános információvá történő minősítésén alapul. Mindezek alapján a felperes által már az elsőfokú eljárásban előterjesztett előzetes döntéshozatali eljárás iránti kérelemben feltenni indítványozott kérdések megválaszolása a per eldöntése szempontjából változatlanul jelentőséggel bír.

A felperes a kereseti kérelme tárgyát képező szerződéses kikötéseket érdemben elbíráló és elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezésekkel összefüggésben előadta, hogy az elsőfokú bíróság a kikötéseket nem az átlagfogyasztó szemszögéből és nem az átlagfogyasztótól elvárható gondosság, ésszerűség, tájékozottság és figyelmesség alapul vételével értelmezte, így tévesen jutott arra a következtetésre, hogy azok tisztességtelenek. Az elsőfokú bíróság nem volt tekintettel arra, hogy a felperes a Törvény speciális tárgyi és eljárási szabályaira tekintettel csak az általános szerződési feltételek szintjén igazolhatta az általa alkalmazott szerződéses kikötések tisztességességét, azaz a PK véleményben foglalt, az egyedi szerződéses ügyletek tekintetében vizsgálható követelmények megvalósulását jelen eljárás keretei között a felperesen nem lehetett volna számon kérni. A felperes fenntartotta, hogy az általa alkalmazott szerződési feltételek mindenben megfelelnek az elfogadásuk időpontjában hatályos jogszabályokban előírt követelményeknek, ennél fogva eleget tesznek a Törvény 4. § (1) bekezdésében meghatározott elveknek is, így nem minősülnek tisztességtelennek. A felperes kifejtette, hogy a szerződéses kikötés akkor tekinthető tisztességesnek a Törvény 11. §-a szerint, ha nem sérti a Ptk. 209. §-ában meghatározott jóhiszeműség és tisztesség követelményét. Tény ugyanakkor, hogy amikor a Hpt. eltérést nem megengedő módon írja elő egy a Törvény 4. §-ában nevesített elv betartását, a követelmény a jogszabály alapján az általános szerződési feltétel kötelező tartalmi elemévé válik. Ha pedig a pénzügyi intézmény a szerződés részévé vált jogszabályi előírásokat figyelmen kívül hagyja, az a Ptk. 226. § (1)

bekezdésére tekintettel nem a szerződési feltétel tisztességtelenségét, hanem a pénzügyi intézmény szerződésszegését jelenti. Abban az esetben pedig, ha a Hpt. kógens követelményként határozza meg valamely, a Törvény 4. § (1) bekezdésében írt elv teljesítését, a kölcsönszerződésnek a törvényi előírással ellentétes kikötése nem tisztességtelenség folytán, hanem a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján, jogszabályba ütközés miatt lesz semmis.

Az elsőfokú bíróság tévesen állítja az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének megsértését, mivel az üzletszabályzatok szóhasználata, az ott alkalmazott kifejezések szakszerűek, alkalmasak arra, hogy egzakt, félreértésre okot nem adó információt nyújtsanak a fogyasztó számára. A PK vélemény alapján egyébként is elvárható, hogy az átlagos ismeretekkel rendelkező fogyasztó a szerződéskötés előtt a számára nem érthető fogalmak jelentésére, szerepére rákérdezzen, azoknak utánanézzon. Ebből következően a felperes eljárását csak az egyes szerződések megkötésének folyamatát vizsgálva lehet értékelni. Az elsőfokú ítélet tévesen állítja az átláthatóság elvének megsértését is. A szerződés ugyanis feltüntette az objektív ok-listát, átláthatóvá tette az ahhoz kapcsolódó esetleges egyoldalú szerződésmódosítás felperes általi közlésének rendjét és a fogyasztót megillető jogokat. A kölcsönszerződés esetleges jövőbeli egyoldalú módosításának az ítéletben számon kért mértékét ugyanakkor nem lehetett a szerződéskötéskor meghatározni és azt az ügyfél tudomására hozni, mivel a szerződés módosításának szükségessége és mértéke több, előre nem látható olyan jövőbeli esemény függvényében alakult ki, amelyekről a szerződés létrejöttékor a felperesnek sem lehetett tudomása.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az alperes valamennyi fellebbezési kérelmének elutasítását.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kiemelte, hogy a felperes fellebbezésében számos olyan kifogással él a Törvénnyel szemben, amelyet az Alkotmánybíróság határozataiban már rendezett. A perben korábban kifejtett indokaira utalással kérte a felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránt ismét előterjesztett indítványának elutasítását. A felperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta volna az átlagos fogyasztótól elvárható gondosság, ésszerűség és tájékozottság szintjét. Hangsúlyozta továbbá, hogy a perben nem azt kellett vizsgálni, hogy a vonatkozó szerződés, illetve üzletszabályzati rendelkezések megfelelnek-e az alkalmazásuk idején hatályos törvények tételes rendelkezéseinek, hanem azt, hogy tisztességesek-e.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben bírálta felül, mert annak első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 228. § (4) bekezdés].

Az ítéltábla elsőként azt vizsgálta, hogy a felperes indítványának megfelelően szükség lehet-e a Bíróság előzetes döntéshozatalára. Az EUMSZ 267. cikkéből és a Pp. 155/A. §-ából következően előzetes döntéshozatal akkor kezdeményezhető, ha az uniós jog értelmezésére az ítélet meghozatalához szükség van, azaz a Bíróság állásfoglalása nélkül a nemzeti bíróság előtt folyó perben érdemi döntés nem hozható. Ezek a feltételek nem állnak fenn, ezért az ítéltábla a felperes másodfokú eljárásban ismét előterjesztett indítványát elutasította. A konkrétan feltett, az Irányelv 4., 5. és 7. cikkét érintő kérdések kapcsán az ítéltábla az elsőfokú bíróság előzetes döntéshozatali indítványt elutasító döntésével annak indokaira is kiterjedően egyetért, az utóbbiakat megismételni nem kívánja.

A felperes fellebbezése alaptalan, az alperes fellebbezése nagyobb részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és helytálló a felperes keresetét nagyobb részben elutasító döntése is. Az ítéltábla ugyanakkor az elsőfokú bíróság keresetnek részben helytadó döntésével nem értett egyet, és csak részben osztja a keresetet részben elutasító döntés jogi indokait.

Az ítéltábla a felek másodfokú eljárásban előterjesztett jogi okfejtései közül határozatának indokolásában a Pp. 239. §-a folytán alkalmazandó Pp. 221. § (1) bekezdésére tekintettel kizárólag azokra tér ki, amelyek a perbeli jogvita eldöntése szempontjából relevánsak.

Alapos az alperes indokolást érintő azon fellebbezése, amellyel az elsőfokú ítélet 101. oldal utolsó bekezdésétől a 108. oldal első bekezdéséig tartó indokok mellőzését kérte.

Az ítéltábla kiemeli, hogy a Pp. 1. §-ában foglaltak szerint a bíróság a felek között felmerült konkrét jogvitát és nem a felek, vagy képviselőik, illetve a korábban hasonló ügyben eljáró bíróságok közti, a konkrét jogvita szempontjából irreleváns egyéb jogi vitákat bírálja el. A Pp. 221. § (1) bekezdéséből a bíróság számára olyan kötelezettség nem keletkezik, hogy az ítélet indokolásában a felek azon jogi érvelésére is kitérjen, amely a konkrét jogvita szempontjából jelentőséggel nem bír, illetve csupán teoretikus. Arra pedig végképp nincs lehetőség, hogy a bíróság az ítélete indokolásában olyan jogi okfejtésekbe bocsátkozzon, ami a saját, az indokolásban ugyancsak kifejtett álláspontja szerint az adott jogvita kereteit meghaladja, vagy az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 39. § (1) bekezdése alapján mindenki által tiszteletben tartandó alkotmánybírósági határozatokban foglalt döntésekkel és indokolással, azok helyességével kapcsolatban kétségeket ébreszt.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a perrel érintett időszakban nem voltak olyan jogszabályi rendelkezések, és a felperes által alkalmazott olyan általános szerződési feltételek, amelyek az Irányelv 1. cikk (2) bekezdése szerinti kivétel körébe tartoztak volna. Ennek ellenére, miközben a perben relevanciája nem volt, az elsőfokú bíróság szükségesnek látta kifejteni a Törvény uniós joggal való szembenállásával, a Magyar Állam alperesi perbeli pozíciójával és az Alkotmánybíróságnak a Törvény kapcsán hozott határozataival, valamint a Hpt.-nek az árazási elveket érintő szabályaival kapcsolatos álláspontját. Ezeknek a jogi okfejtéseknek az ítélet indokolásában a már korábban kifejtettek szerint és önmagában azért sincs helye, mert a jogi indokolást ellentmondásossá teszik. Az elsőfokú bíróság ugyanis figyelmen kívül hagyta, hogy a Törvény nem implementálta az Irányelvet, hiszen a tisztességtelen szerződési feltételek általános szintű szabályozását a régi és az új Ptk. tartalmazza. A Törvény egy speciális tárgykörben, kizárólag az egyoldalú szerződésmódosítási jog kapcsán tartalmaz rendelkezéseket, amelyeken az általános szintű szabályozás valamennyi elemét – adott esetben a Ptk. 209. § (5), majd (6) bekezdésében foglaltakat – már eleve éppen az elsőfokú bíróság által is megállapított azon tény alapján nem lehet számon kérni, hogy a magyar jogban sem a múltban nem volt, sem a jelenben nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely a pénzügyi intézmény egyoldalú szerződésmódosítási jogát kimerítően úgy szabályozná, hogy a felek e kérdésben való megállapodása szükségtelen, vagy a jogszabálytól eltérő megállapodásuk a norma tartalmával helyettesíthető lenne. A Bíróság felperes által is hivatkozott C-92/11. számú „RWE” ítéletének 26. pontjában és a C-34/13. számú „Kušionová” ítéletében az Irányelv 1. cikk (2) bekezdését már értelmezte, és az

egyoldalú módosításra feljogosító keret jogszabály ezen értelmezés szerint nem tartozik az 1. cikk (2) bekezdése szerinti kivétel körébe.

Az elsőfokú bíróság részletesen és alapvetően helyesen indokolta, hogy az előzetes döntéshozatalra a felperes által indítványozott kérdések kapcsán miért nincs lehetőség. Ebben a körben a Magyar Állam alperesi pozíciójának, annak, hogy a Magyar Állam a perben milyen minőségben vesz részt, maga sem tulajdonított jelentőséget. Ezzel ellentétesen nem maradhatnak az elsőfokú ítélet indokolásának olyan elemei, amelyekből mégis az következne, hogy az állam perbeli részvétele, annak minősége a felperesi indítványok mikénti elbírálása szempontjából egyébként mégis jelentőséggel bírhatna.

Hasonlóképpen önellentmondó a Hpt. 2010. január 1-től hatályos 210. § (3) és (4) bekezdésének elsőfokú bíróság általi „értékelése” is ahhoz képest, hogy az Irányelv 5. cikkével kapcsolatos felperesi indítványt azzal az indokolással utasította el, hogy a világos, érthető szabályozás követelménye feltétlen, és az árazási elvekre vonatkozó kögens közhatalmi jellegű jogszabályokra való felperesi hivatkozás alaptalan.

A kifejtett indokok alapján tehát az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából a 101. oldal utolsó bekezdésétől a 108. oldal első bekezdéséig tartó indokolási részt mellőzte.

Ezt követően az ítéltábla – most már a per érdemét illetően – azt vizsgálta: mit kell a Törvény hatálya alá tartozó szerződési feltétel fogalmán érteni. Tartalmi szempontból mindazon kikötések idetartoznak, amelyek a Törvény 4. § (1) bekezdésének megfelelően kamat-, díj-, és költségemelés tesznek lehetővé. A szerződési feltétel terjedelmét illetően pedig a Törvény 11. § (2) és (3) bekezdéseiből az következik, hogy a bíróság a 4. § (1) bekezdése szerinti követelmények mindegyikének megfelelő, vagy azok bármelyikének meg nem felelő szerződési feltételről állapítja meg, hogy érvényes vagy utasítja el a keresetet. A Törvény 4. § (1) bekezdésében foglalt követelmények pedig kivétel nélkül tartalmi követelmények, tehát a szerződési feltétel részét kell, hogy képezzék, különállásuk, pusztán bizonyítékszerepük kizárt. Hiányuk mint tartalmi hiányosság és a követelmények bármelyikének való meg nem felelésük mint tartalmi hiba egyaránt a törvényi vélelem fennmaradásához és a kereseti kérelem elutasításához vezet. Miután a Törvény 4. § (1) bekezdésének különböző alpontjai az egyoldalú szerződésmódosítási jogra vonatkozó szerződési feltétel érvényességéhez szükséges tartalmi elemeit rögzítik, nem helytálló az elsőfokú bíróság azon álláspontja, hogy ezek között lehetnének olyanok is, amelyek nem tartoznak a Törvény hatálya alá.

A Törvény hatálya alá tartozás szempontjából tehát azt kell vizsgálni: a kereset tárgyát képező szerződési feltételek lehetővé tesznek-e kamat-, díj-, illetve költségemelés vagy ilyen tartalmú kikötésekhez kapcsolódnak-e a Törvény 4. § (1) bekezdésében meghatározott követelmények teljesülése szempontjából. Mindkét csoportba sorolható szerződési feltételek a Törvény hatálya alá tartoznak, de közülük az érvényesség megállapítását eredménnyel a felperes csak az első körbe sorolható feltételekre kérheti. Az egyes követelményeket teljesítő kitételekről vagy szerződési kikötésekről a jelen perben a Törvény 11. §-ából következően a keresetnek helytadó döntés nem hozható. Ez utóbbiak tisztességtelensége önállóan nem is vizsgálható. A bíróság ugyanis az egyoldalú módosítás jogát biztosító szerződési feltételekről, nem pedig a részét képező egyes kitételekről dönt.

Az elsőfokú ítélet érdemi felülbírlata során mindenekelőtt a fellebbezési korlátokat volt szükséges vizsgálni [Pp. 253. § (3) bekezdés]. A felperes a másodfokú tárgyaláson (Pf.5.

sorszámú jegyzőkönyv) az ítélet elleni fellebbezését akként pontosította, hogy a keresetét elutasító rendelkezést a maga egészében fellebbezi, és a kereset teljesítését kéri. E fellebbezés elbírálása során alapvető jelentősége annak van: a kereset tárgyát képező ÁSZF tartalma szerint a Törvény hatálya alá tartozik-e. A Törvény 4. § (1) bekezdése szerinti követelményeknek való megfelelés csak igenlő válasz esetén vizsgálható, és az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét biztosító kikötés érvényessége kizárólag valamennyi követelmény teljesülése esetén mondható ki. A felperesi fellebbezés tehát érintette a Törvény hatálya alá tartozás kérdését és az elsőfokú bíróság által a Törvény hatálya alá tartozónak minősített szerződési feltételek érvénytelenségéről hozott döntést egyaránt.

A felperes keresetét a Törvény hatálya alá tartozás hiányában elutasító elsőfokú ítéleti döntés mindössze egy olyan szerződéses feltételt érint, amely az ítéltábla álláspontja szerint helyes értelmezés mellett egyoldalú módosítást tesz lehetővé. Ez pedig a A01-08. és a A10-12. számú üzletszabályzatok szövegszerűen azonos IX.25. (2) pontja, amelyre a felperes keresete az alábbiak miatt nem teljesíthető.

Az A01. számú üzletszabályzat IX.25. (2) pontjának az a kitétele, amely szerint a per tárgyát nem képező, 2004. május 1. előtti időszakban kötött szerződésekre a módosítás milyen feltételekkel alkalmazható, a jelen perben irreleváns. Az ezt követően alkalmazott további ÁSZF-eknek pedig ilyen rendelkezése nincs. Az adott tartalmú szerződéses feltételek szövege nyelvtanilag, a világos megfogalmazás követelménye szempontjából kizárólag a díjak módosítására vonatkozó, csak e tárgyban rendelkező kikötésként minősíthető, amely önálló szabályozás a felperesi álláspont szerint sem kizárt, sőt kívánatos is. A feltétel nem felel meg a Törvény 4. § (1) bekezdésében foglalt egyetlen követelményének sem az üzletszabályzat felmondásra vonatkozó rendelkezései kereset részévé tételének hiányában.

A továbbiakban az ítéltábla a Törvény 4. § (1) bekezdésében foglalt követelmények megvalósulása szempontjából jelentőséggel bíró kitételeket az alperes indokolással szembeni fellebbezése kapcsán vizsgálta. E kitételek között olyanok sem szerepelnek, amelyekre tekintettel a fogyasztó részéről fizetés történhetett volna, vagyis amelyek az elszámolás során jelentőséggel bírhatnának.

Alapos az alperes fellebbezése az A09. számú üzletszabályzat IX.25. (6) pontjának utolsó bekezdését illetően is. Az itt szereplő, önállóan a tisztességtelenség szempontjából nem is vizsgálható kitétel az elsőfokú bíróság által is tisztességtelenségnek minősített módosítási jog gyakorlására vonatkozó olyan, az első bekezdéssel összetartozó kitétel, ami bár önmagában nem tisztességtelen, de nem is alkalmazható a továbbiakban. A szerződésben maradása azt jelentené, hogy a feltétel a fogyasztót köti és ezért az egyoldalú módosítási jog tisztességtelenségének megállapításával ellentétes eredményre vezetne. Az elsőfokú bíróság indokolása sem ad magyarázatot arra, miért kellene a szerződésben maradnia olyan kitételnek, ami bár alkalmazhatatlan, de a fogyasztót köti.

Ugyancsak alapos az alperes fellebbezése az A09. számú üzletszabályzat XIII. 29. pontjának utolsó három bekezdését illetően is, mert ezek az adott ÁSZF megelőző kitételéhez kapcsolódó, az elsőfokú bíróság által is tisztességtelenségnek minősített módosítási jog mikénti gyakorlására vonatkozó rendelkezések, amelyek a Törvény hatálya alá tartoznak és önállóan nem alkalmazhatóak. A szerződésben maradásuk nemcsak értelmezhetetlen, hanem

megtévesztő is, mert úgy értékelhetők, hogy a felperes a módosítási jogára vonatkozó kitétel tisztességtelensége esetére is egy további kitételben erősítette meg a módosítási jogát.

A felperes a Törvény 4. § (1) bekezdésének f) pontja szempontjából vizsgálandó, a fogyasztó felmondási jogát szabályozó kitételeket nem tette a per tárgyává, az általa érvényesnek tartott ÁSZF-eknek a felmondási jogra vonatkozó rendelkezései nincsenek. Csak utalt a perbeli időszakban alkalmazott A01-03. és A10-12. üzletszabályzat XIII.29. (5) pontjára, a B01. számú üzletszabályzat 20. pontjára, a B02. üzletszabályzatban szám szerint meg nem jelölt általános felmondási jogra, a C01-02. üzletszabályzat XI.41. pontjára, a C03-04. üzletszabályzatban szám szerint meg nem jelölt általános felmondási jogra, a D01-04. üzletszabályzat X.73., a D05. üzletszabályzat X.75., a D06-07. üzletszabályzat X.77. pontjára. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felmondási jogra, valamint az egyoldalú módosításról való tájékoztatásra és eljárási rendre vonatkozó kitételek nem tartoznak a Törvény hatálya alá. Az alperesi fellebbezés e részben az indokolás megváltoztatását kérte, amely alapos és ez egyben azt is jelenti, hogy a felperes keresete hiányos.

A tisztességtelen feltétel semmis, jogkövetkezménye pedig az, hogy az adott szerződési feltétel a fogyasztót nem köti. Erre a semmisségre azonban csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni. A fogyasztó olyan szerződési feltételtől „szabadulhat”, csak az nem köti, amely a szerződéses kötelezettségeit érinti, a jogai gyakorlását korlátozza, nehezíti, azaz, amely jogilag hátrányként értelmezendő tartalmat hordoz [Ptk. 209. § (1) bekezdés]. Ezzel szemben a fogyasztó szerződéses jogait garantáló vagy éppen a vele szerződő fél kötelezettségeit szabályozó feltételek – mivel azok kezdettől fogva nem a fogyasztót kötötték – tisztességtelensége a fogyasztó érdekében szóba sem kerülhet.

A felperes által hivatkozott általános, a fogyasztót bármikor megillető felmondás jogára vonatkozó ÁSZF az előbbieken kifejtettek szerint nem tisztességtelen szerződési feltétel. Ez a felmondási jog azonban tartalmában nem felel meg a Törvény 4. § (1) bekezdés f) pontjában megkívánt, az egyoldalú szerződésmódosítás esetére biztosítandó rendkívüli felmondási jognak. Ha ez utóbbi jogosultságot az ÁSZF nem biztosította, úgy tartalmilag hiányos és már önmagában ezért tisztességtelen. Ebben az esetben fel sem merülhet, hogy a rendes felmondási jogra vonatkozó ÁSZF „hullana ki” a szerződésből. Amennyiben az ÁSZF a rendkívüli felmondás jogát biztosítja, azaz a Törvény 4. § (1) bekezdés f) pontjában foglalt követelmény teljesül, úgy ez a kitétel valóban kiesik a szerződésből, de nem azért, mert önmagában is tisztességtelen, hanem azért, mert alkalmazási lehetősége megszűnt és a szerződésben maradása felesleges, illetve megtévesztő lenne. Ha pedig ez a jogosultság esetleg más esetekben is megilletné a fogyasztót, úgy kizárólag az egyoldalú szerződésmódosítással összefüggésben válik alkalmazhatatlanná.

A felperes arra is hivatkozott, hogy az ÁSZF részeként a PK vélemény értelmében nem kellett az egyoldalú módosítás esetére a felmondás lehetőségét biztosítani, ha e jogosultságot a jogszabály írta elő. A Ptk. 205. § (2) bekezdése értelmében a feleknek valóban nem kell megállapodniuk azokban a kérdésekben, amelyeket a jogszabály rendez. Ez azonban nem jelenti, hogy ilyen esetben a fogyasztóval szerződő félnek az ÁSZF-ben ne kellene tájékoztatást adnia a jogszabály szerinti felmondási jog tartalmáról, feltételeiről. Így foglalt állást a Bíróság a C-472/10. számú „Invitel” ügy 29. pontjában, valamint az „RWE” ügy 50. pontjában is. Az uniós joggal összhangban álló értelmezés mellett tehát a Törvény 4. § (1) bekezdésének f) pontját úgy kell érteni, hogy a fogyasztó felmondási joga akkor biztosított, ha az ÁSZF azt szabályozza vagy a jogszabálynak megfelelő tartalmú felmondási jog esetén az ÁSZF a jogszabályról tájékoztat.

Az egyoldalú szerződésmódosítás megtörténtéről szóló tájékoztatás rendjére vonatkozó kitételek ugyancsak a Törvény hatálya alá tartoznak. Az elsőfokú bíróság által idézett PK vélemény is ezt támasztja alá, amikor arra utal: ha a felmondás jogát a jogszabály nem rendezi, ezt az ÁSZF-ben indokolt szabályozni azzal együtt, hogy a módosítást miként kell a fogyasztó tudomására hozni és mennyi idő áll a rendelkezésére ahhoz, hogy a felmondási jogával élhessen. Ha ezeket a kérdéseket is a jogszabálynak megfelelően kívánják rendezni, akkor pedig – a már korábban kifejtettek szerint – a jogszabály tartalmáról kell az ÁSZF részeként tájékoztatást adni. Az eljárási rendre vonatkozó szabályok a szerződési feltétel felmondási joghoz kapcsolódó szükséges elemei. Nem tekinthető biztosítottnak a felmondás lehetősége, ha az egyoldalú módosítás tényéről és a felmondási jogról a fogyasztó nem kap tájékoztatást. A perben egyébként a felperes arra hivatkozott: kifejezetten a módosítás esetére vonatkozó tájékoztatás rendjére kialakított kitételek voltak (az átláthatóság követelményének megvalósulását egyebek közt erre hivatkozva állították). Ezért csupán feltételezés az elsőfokú bíróság részéről, hogy e kitételek egyéb esetekben is alkalmazandók lennének. Ha ez is lenne a helyzet, akkor pedig ezek a kitételek csak a módosításhoz kapcsolódóan válnának alkalmazhatatlanná.

Mindezek alapján tehát az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását úgy kellett megváltoztatni, hogy a felperes általi szerződésmódosítás esetére biztosított rendkívüli felmondási jogra és a módosítás tényéről való tájékoztatás rendjére vonatkozó kitételek a Törvény hatálya alá tartoznak és a Törvény 4. § (1) bekezdése szerinti szerződési feltétel részeként vizsgálандóak. Ha a felperes a felmondás jogát a jogszabály szerinti tartalommal kívánta szabályozni, úgy az ÁSZF-nek a jogszabály tartalmáról szóló tájékoztatást is magában kellett foglalnia.

Az előzőekben kifejtettek szerint a Törvény hatálya alá tartozónak minősülő kitételekkel tartalmilag azonos rendelkezéseket foglalnak magukban az A10-12. számú üzletszabályzat XIII.29. (3) és (4) bekezdései, valamint a D06-07. számú üzletszabályzat 71. pontjának utolsó két bekezdése is. Ezek tehát szintén a Törvény hatálya alá tartozó, és a módosítási jog tartalmáról, mikénti gyakorlásáról szóló olyan kitételek, amelyek a módosítási jogra vonatkozó egyébként tisztességtelen ÁSZF részei.

A felperes tehát – az előzőekben kifejtettek szerint – a közlési rendre és az egyoldalú szerződésmódosítás esetére vonatkozó felmondási jogra irányadó meglévő kitételekre kiterjedően nem tette a per tárgyává a szerződési feltételei egészét. A Pp. 215. §-a értelmében a döntés nem terjeszkedhet túl a kereseti kérelmen, és mert a feltétel egy részére az érvényesség megállapítása eredménnyel nem kérhető (Törvény 11. §), a keresetet már önmagában ebből az okból el kellett utasítani. Itt jegyzi meg az ítéltábla, hogy a bíróság még akkor sem terjeszkedhet túl a kereseti kérelmen, ha a felperes által előadott tények egyébként a szerződési feltétel egészének vizsgálatát lehetővé tennék, hiszen maga az ítéleti rendelkezés csak a kereset szerinti, a kivonatnak megfelelő és a tényállásban helyesen rögzített kitételekre vonatkozhatna. A kereset adott tartalommal való előterjesztése tehát a kereset eredményességének már önmagában is akadálya. A kereset tartalma arra a felperesi jogi álláspontra vezethető vissza, hogy „a főszabályként hét konjunktív elemből álló feltételsor ugyanis adott esetben ennél kevesebb elemből álló listává „zsugorodik”. Nem vehető ugyanis figyelembe „tisztességtelenségi” okként valamely elv pénzügyi intézmény általi megsértése akkor, ha az adott általános szerződési feltétel elfogadásakor hatályos kogens jogszabályi rendelkezések az adott körülmény érvényesülése érdekében kifejezetten rendelkeztek.” Ebben

a körben a Hpt. 2009. augusztus 1-től hatályos különböző módosításaira hivatkoztak. Amellett, hogy ez az érvelés a 2004. május 1-től 2009. augusztus 1-ig terjedő időszakra eleve nem vonatkoztatható, az ítéltábla álláspontja szerint a teljes keresettel érintett időszakban sem helytálló, ezért az ÁSZF-ek csak egy részére előterjesztett kereset teljesítésének alapjául nem szolgálhat. A felperes ugyanis figyelmen kívül hagyja, hogy a Hpt. 210. § (3) bekezdése mindvégig követelményként szabta a módosítási jog szerződésben való szabályozását, tehát a Hpt. által támasztott követelményeknek is mindenkor a szerződés részévé vált ÁSZF-ben kellett megjeleníteniük. A Hpt.-ben előírt, a Törvény 4. § (1) bekezdésében foglalt követelmények valamelyikével azonos előírás tehát éppen a Hpt. kifejezett rendelkezése szerint nem helyettesíthette soha a szerződésben való szabályozást.

A Fővárosi Ítéltábla ugyanakkor a per tárgyává tett általános szerződési feltételeket a Törvény 4. § (1) bekezdésében foglalt követelmények megvalósulása szempontjából érdemben is vizsgálta. Abból indult ki: a felperes egyéb jogszabályok alkalmazhatóságával és erre tekintettel a követelmények egy részének kizárásával, illetve korlátozott tartalmával kapcsolatos álláspontja a jelen perben csak akkor lehet releváns, ha helytálló a Törvény 4. § (1) bekezdés a) és e) pontjaival, e követelmények tartalmával kapcsolatos érvelésük is. Az egyértelmű, érthető és átlátható meghatározás elve kizárólag a szerződési feltétel tisztességtelensége szempontjából releváns, megvalósulásának hiánya csak emiatti semmisséget okozhat. A felperes által megjelölt egyéb érvénytelenségi okoknak, illetve szerződésszegési jogkövetkezményeknek tehát az előbb említett követelmények megvalósulásának hiányában semmiféle relevanciája nem lehet.

A Törvény 4. § (1) bekezdésének alkalmazása során azért szükséges alapvetően a Törvény miniszteri indokolásából kiindulni, mert a követelmények valamelyikének hiányára a Törvény 4. § (1) bekezdés alpontjait megjelölve szükséges rámutatni, még hozzá azon tartalomra tekintettel, amit a Törvény miniszteri indokolása szerint az egyes alpontoknak tulajdonítani kell. Az elsőfokú bíróság által irányadónak tekintett PK véleményhez és a PJE határozathoz képest a tartalmi különbség mindössze annyi, hogy a Törvény szerint a 4. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt átláthatóság a fogyasztó általi, a jog gyakorlása esetére irányadó ellenőrizhetőséget jelenti, míg a Kúria jogi aktusai szerint e követelménynek a része a változás mértékének és mechanizmusának leírása is, amely viszont a Törvény miniszteri indokolása szerint az a) pontban szabályozott érthetőség körében értékelendő.

A felperes fellebbezésében tényszerűen nem vonta kétségbe annak az elsőfokú ítéleti megállapításnak a helyességét, hogy az egyoldalú szerződésmódosítási jogra vonatkozó feltételek a változás mértékét és a módosítás mechanizmusát nem tartalmazzák. Az ok-listában megjelölt és a szerződéskötést követően bekövetkező körülményváltozásból eredő többletkötelezettségek keletkezésének indokait, e kötelezettségek változásának mechanizmusát és annak lehetséges mértékét a fogyasztók azért nem voltak képesek a szerződéskötéskor felismerni, mert az árazási elveit a felperes nem hozta nyilvánosságra, és az általa meghatározott ok-listában előre nem látható körülményeket is szerepeltetett. A fogyasztók az egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó szerződési feltétel jogszerű alkalmazását sem tudták ellenőrizni. A felperesi érvelés tehát lényegében arra irányult: a felperes árazási elvekkel kapcsolatos törvényes érdekei, valamint az ok-listában szereplő okok jellege felülírhatják a világos, érthető és átlátható szerződéses szabályozással kapcsolatban kialakított követelményeket. Az a felperesi álláspont, amely szerint a változás mértékének és

mechanizmusának szerződéses szabályozása nem követelmény, és csak a joggyakorlás szerződésszerűsége kérhető számon, ellentétes a Bíróság gyakorlatával (ld. „RWE” ítélet 51-54. pont), az érvénytelenség jogintézményével és azzal a ténnyel is, hogy amit a szerződés nem rendez, annak szerződésszerűsége sem ellenőrizhető.

Bár a felperes hivatkozott az általa a per tárgyává tett általános szerződési feltételek érvényességének elbírálása során a Törvény 4. § (1) bekezdésében foglaltak mellett irányadó további jogszabályokra (Hpt. és Ptk.), azt azonban figyelmen kívül hagyta, hogy ez utóbbi jogszabályokat is az uniós joggal összhangban kell értelmezni. A Hpt. 2004. május 1-től 2009. július 31-ig hatályban volt 210. § (3) bekezdése és a 213.§ (1) bekezdés d) pontja az egyoldalú szerződésmódosítási jog egyértelmű és részletes szabályozását, a Ptk. 209. § (4) bekezdése pedig 2009. május 22. napjától a szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazását is kifejezetten előírta. E jogszabályi rendelkezésekre tekintettel az Irányelv 5. cikkében foglalt követelményen – az „RWE” ítélet 58. pontja értelmében – mindig is a Bíróság „Kásler”, az „Invitel” és az „RWE” ítéleteiben írtakat kellett vagy kellett volna helyes jogalkalmazás mellett érteni. Nincs ellentétben a Kúria PJE határozata az „RWE” ítélet 51-54. pontjaiban foglaltakkal, hiszen a Kúria a „Kásler” ítélet átláthatósággal kapcsolatos megállapításainak megfelelő, nem pedig analóg alkalmazását írta elő.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes által a Hpt. 210. § (4) és (5) bekezdése alapján az árazási elvekkel kapcsolatban a Felügyelettel szemben teljesítendő elvárások nem helyettesíthetik a polgári jogi jogviszonyaiban a fogyasztókkal mint szerződő partnereikkel szembeni követelmények betartását.

Helyesen állapította meg azt is: a felperes által alkalmazott általános szerződési feltételek egyik időszakban sem elégtették ki az átláthatóság és többnyire a világos, érthető szerződéses szabályozás követelményét.

Az ítéltábla szerint az egyoldalú szerződésmódosítási jog tartalmát a polgári jog általános elveinek megfelelően a felek mellérendeltségéből és egyenjogúságából kiindulva kell a szerződésben meghatározni. Ez a követelmény pedig akkor teljesül, ha a jog deklarálása mellett a szerződés teljes körűen szabályozza a jog gyakorlásának módját, okait és feltételeit, vagyis a felperes által meghozandó döntés tartalmi kereteit is. Az ilyen szerződéses szabályozás hiányában a felek jogviszonya elveszíti a mellérendeltségen alapuló polgári jogi jellegét, és az alá-fölérendeltségen alapuló jogviszonyokra jellemző tetszőleges, önkényes és számon sem kérhető, ellenőrizhetetlen joggyakorlást tesz lehetővé. A hiányos szerződési rendelkezés nem lehet érthető, egyértelmű és átlátható. Ha pedig a szerződési feltétel nem egyértelmű, nem felelhet meg a tételes meghatározás és az objektivitás követelményének sem. A szerződésmódosítás mechanizmusának leírása nélkül nem érvényesülhet a ténylegesség, arányosság és a szimmetria követelménye. A polgári jogban az egyoldalú szerződésmódosítás, mint hatalmasság csak szerződéses alapokon állhat, azaz nem értelmezhető a bírói úton vagy jogszabállyal történő szerződésmódosítás alternatívájaként. Az egyik szerződő fél ugyanis nem jogosíthatja fel magát arra, hogy lényeges és jogos érdekeinek a szerződéskötés után bekövetkezett körülmény miatti sérelmét a másik fél esetleg ugyanazon okból bekövetkezett és szintén súlyos érdeksérelmének elmélyítésével hárítsa el.

A fenti értelemben vett teljes körű, a jog tartalmára is kiterjedő szabályozás egyébként a felperesi állásponttól eltérően lehetséges lett volna a szerződéskötéskor a fogyasztó fizetési

kötelezettségeinek mértékét ténylegesen befolyásoló okokat illetően az árazási elvek felfedése nélkül is. Ehhez arra lett volna szükség, hogy a kamat-, díj-, valamint költségemelés okait a szerződés eltérően rendezze, hiszen ezek a fizetési kötelezettségek nem, vagy nem teljesen ugyanazon körülményektől függenek. Szükség lett volna a felperes olyan kötelezettségvállalására, hogy az egyoldalú szerződésmódosítási jog gyakorlásakor annak okát és a változás mértékét a fogyasztóval közli, és az ok-listában szereplő körülmények esetleg ellentétes irányú változása esetén azok összhatását és az emelés mértékét is megjelöli. Kötelezettséget kellett volna vállalnia továbbá arra, hogy ezt meghaladó mértékben a fogyasztó fizetési kötelezettségeit nem növeli. Döntéséről kellő időben, a ténylegesen és reálisan is gyakorolható felmondási jog lehetőségének felkínálásával a fogyasztókat tájékoztatja. Kötelezettséget kellett volna vállalnia továbbá arra, hogy a fogyasztók hátrányára ily módon gyakorolható módosítás jogát az ok-listában foglalt körülmények kedvező változása esetén a fogyasztó javára ugyanígy érvényesíti.

A felperes fellebbezésével érintett részben tehát a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Alappal kérte az alperes az elsőfokú ítélet megváltoztatását az érvényesnek mondott szerződéses kikötéseket illetően.

Az érintett üzletszabályzatok lényegében azonos tartalmú rendelkezései elsőként a KSH inflációs ráta szerinti díj- és költségmódosításról, majd a közreműködők, illetve a jogszabály általi megváltoztatásról és végül az automatikus díj- és költségváltozás esetén az ügyfél számára kedvezőbb díj- és költség tételek alkalmazásának lehetőségéről szólnak.

Ezeket a kitételeket a maguk összességében értékelve megállapítható, hogy nem tesznek eleget a világos és egyértelmű, valamint az átlátható szabályozás követelményének [Törvény 4. § (1) bekezdés a) és e) pont]. Nyelvtanilag sem érthető, hogy miről szól, melyik esetre vonatkozik az automatikus emelést rendezni látszó kitétel, hiszen az első mondat a felperes módosítási jogát (nem automatizmus) rögzíti, míg a második mondat automatizmusként nem értelmezhető, hiszen a kívülálló harmadik személy közreműködő, vagy a jogszabály nem képes az addig a felperes által alkalmazott konkrét díjak és költségek felemelésére a felperes közreműködése nélkül. Az elsőfokú bíróság által tisztességesnek tartott első mondat szerinti kitétel sem világos, hiszen a százalékos mértékben megállapított díjak és költségek minimum és maximum értékének a KSH által közzétett inflációs ráta %-os mértékével azonos számszerű emelését és a %-os mértéknek megfelelő mértékű emelését egyaránt lehetővé teszi. (pl. 4%-os infláció esetén az addigi 2%-ról 6%-ra, vagy 2,04%-ra). A harmadik mondat nem értelmezhető kizárólag a fogyasztó számára előnyös módosításként, hiszen csupán arról szól, hogy az előző kitételek szerinti hátrányos módosításhoz képest a felperes kevésbé hátrányosat is alkalmazhat.

A szerződési feltétel egészének kell kielégítenie az átláthatóság követelményét, ezért a B01. számú üzletszabályzat 20.3., a C03. üzletszabályzat XI.41. pont (3) és a D05. üzletszabályzat 70. (3) bekezdése tehát ugyancsak a szerződési feltétel részeként értékelendő. Az ok-lista elemeire nem bontható. A feltételben azt is szabályozni kellett volna, mi történik, ha az inflációs ráta, és az egyéb okok ellentétes irányban változnak, valamint azt is, milyen mechanizmus, számítási mód mentén és mértékben változhat a díj és a költség. Ez utóbbi hiányában az ellenőrizhetőség is kizárt.

Nem elégti ki a feltétel a szimmetria elvét sem, hiszen a módosítás mechanizmusának szabályozása nélkül kizárt, hogy a fogyasztó a javára történő változtatás érdekében igényt érvényesíthessen.

Mindezek alapján az érvényesnek mondott, valójában a vizsgált ÁSZF önállóan el sem bírálható kitételére hozott döntés nem helytálló, ezért azt az ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet e részében is elutasította.

Az alperes kérte az elsőfokú ítéleti indokolás megváltoztatását a tételes meghatározás követelményével kapcsolatban.

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet tételes meghatározás követelményére vonatkozó, az indokolás 114-115. oldalán található általános indokaival egyetért, e körben az indokolás elleni fellebbezést alaptalannak tartotta. Az elsőfokú bíróság ugyanis helyesen kifejtette: az, hogy a nyelvtanilag példálódzó jellegű felsorolás csupán az egyébként taxatív ok-lista magyarázata, vagy ténylegesen az ok-lista bővítése-e, csak a konkrét szerződési kikötés vizsgálatával dönthető el. Helyesen állapította meg, hogy önmagában a nyelvtani megjelenésében példálódzó jellegű megfogalmazás a szerződési feltétel tisztességtelenségét nem okozza.

Végül megjegyzi az ítéltábla, hogy azt helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság: a Törvény hatálya az előtakarékosági (betéti) szerződésekre nem terjed ki, de ennek a helyes megállapításnak azért nincs jelentősége, mert a felperes keresete is csak a kölcsönszerződésekre vonatkozott (D06-07. számú üzletszabályzat 71. pont).

A kifejtett indokok alapján a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a keresetnek helyt adó rendelkezése tekintetében megváltoztatta, elutasító rendelkezését helybenhagyta, fellebbezett indokait pedig részben megváltoztatta, illetve mellőzte.

Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása kihatással volt az elsőfokú perköltségre is, ezért az ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a pervesztes felperes terhére megállapított elsőfokú perköltség összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontjára és (2) bekezdésére figyelemmel a rendelkező részben írtak szerint felemelte.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, míg az alperes fellebbezése – az indokolást illető kisebb rész kivételével – eredményes volt. A felperes ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint köteles az alperes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségének megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése alapján állapította meg. Az alperes illetékmentessége folytán le nem rótt 2.500.000 forint fellebbezési illetékből a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján 2.495.000 forintot a felperes köteles megfizetni, míg a fennmaradó 5000 forintot a rendelet 14. §-ára figyelemmel az állam viseli.

Budapest, 2015. március 10.

Dr. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

Dr. Benedek Szabolcs s.k.
előadó bíró

Dr. Magosi Szilvia s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: